

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia  
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

**Caussin, Nicolas**

**Coloniae Agrippinae, 1634**

Laus agilitatis in venando.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

crescit, in quo hic fulgor oculorum, haec veneranda pariter & grata maiestas perstringit simul, & invitat apectus; talen illum magnum regem, talen Thessalum virum mente concipio, quoram summa virtus celebratur.

*Pulchrorum  
corpus di-  
gnum men-  
sis domi-  
cium.*

Non frustra enim doctissimi viri dicant, naturam ipsam, magnis mentibus domicilia corporum digna metari, & ex vultu hominis ac decorè membrorum colligi posse, quantus illos cœlestis spiritus intravit habitat. Itaque te cùm ingredientes milites vident, admirantur, & diligunt, sequuntur oculis, animo tenent, Deo se obsequiunt, cuius tam pulchra forma est, quam certa diuinitas.

*Alexandri  
forma.*

Sie Alexander forma fuit supra hominem augustiore, ceruce celsa, lertis oculis, & illustribus, malis ad gratiam rubescitibus, reliquis corporis lineamentis, non sine maiestate quadam decorus.

Alias descriptio, partim dignitatis virtutis, partim venustatis muliebris, vide in libro Hypopyoseon.

#### Laus agilitatis.

*Ausonius in  
Gratiano.*

**L**audatur agilitas ab effectis, incurriendo, iaculando, luctando, venando: eadem in saltando apud graues viros minimè laudarim. Ausonius in Gratiano Imperatore Christiano, agilitatem ita commendat; *Quia cursum tam pernicipter incitanuit: quis palæstram tam lubricus expediuit: quis saltum in tam sublimē collegit: nemo abdutiū iacula contorsit, nemō spicula crebriū coniecit, aut certius destinata percussit.*

*Sarmenes  
eques, pri-  
mus prece-  
pia scripsit  
de equi: att.*

Mirabamur Poëtam, qui effrænes dixerat Numidas, & alterum, qui tra collegerat, ut dicceret in equitando verbera, & præcepta esse fuga, & præcepta sistendi, obscurum hoc nobis legentiibus erat: Intelleximus te videntes, cum idem arcum intenderes, & habendas remitteres, aut equum segnius eantem verbere concitares, vel eodem verbere intemperantem coérceres, qui te visi sunt hoc docuisse, non faciunt; imò, qui visi sunt docuisse, nunc discunt.

#### Laus agilitatis in venando.

**N**eque verò hæc erit inuenusta laus; cuius decus etiam plerique Principes affectarunt, ut Mithridates, Hadrianus, Carolus Magnus, Henricus I. & Albertus Imperatores. Ipsa etiam, inter mulieres Ephrosyna, Alexij Angeli, Imper. Bizantini

vxor, quod restatur Nicetas, l. 3. aurata chitonea accipitrem sustinuit, inter Aucipes, & venatores frequens. Verum adhibendus est in laudatione modus, caue temperamento prudenter condenda. Neque enim Baizetem in laudarim, quod maiorum curarum expers, septem millia virorum, qui accipiunt eustare, haberet, aut Barnabam Vicecomitem, qui multa canum millia miserorum rusticorum sumptu alenda vicatim distribuerat. Laudari solet venator, si venetur postquam pietati, & graibus negotijs fecerit satis, non remissio causa, sed exercitationis, sed agrestium utilitatis. Si inter syluarum horrem, montium que vestitus viridissimos, numen veneretur, hoc peculiari laude dignum; Ita Traianum suum venantem describit Plinius.

Quod si quando cum influentibus negotijs paria fecisti, instar refectionis existimas mutationem laboris, quæ enim remissio tibi, *Traianus*, nisi lustrare saltus? excutere cubilibus feras? superare immensa montium iuga, & horribilis scopulis gradum inferre, nullius manu, nullius vestigio adiutum, atque inter haec, pia commen- datio vestitione. Hoc ad experientia iuuentutis: hac voluptas erat, his artibus futuri duces imbuiebantur, cerrate cum fugacibus feras cursu, cum audaciebus robo, cum callidis astu, nec mediore pacis habebatur decus submota campis irruptione ferarum, & obsidione quadam liberatus agrestium labor.

Vsurpabant istam quoque gloriam illi principes, qui obire non poterant: Vsurpabant autem ut domitas fractaque claustris feras, ac denique in ipsorum ludibrium emissas mentita sagacitate colligerent.

Lusit quoque in eo genere Claudianus ad Honorium lepidè suo more.

*Tu cum per altas impiger ilices  
Prædictis citram cornipedem reges,  
Tela iacebant sponte tuis fera:  
Gaudensq; sacru vulneribus leo,  
Admittebas, morte superbior.*

**Laus agilitatis, siue strenuitatis in re militari, & campestri exercitatione.**

**I**MAGO est rei militaris, venatio: ad rem igitur ipsam veniamus. Artis militaris peritiam imitatione Plinius ad Traianum commendari potest.

*Quid apud milites? quam admirationem bellisim-*

*Traianus*